

Nederlandse Vereniging
voor Neurologie

Visie

Toekomstbestendige neurologische zorg

Datum : 31 oktober 2025

Bestuur Nederlandse Vereniging voor
neurologie

Visie toekomstbestendige neurologische zorg

1. Inleiding

De zorg staat in toenemende mate onder druk: de zorgvraag verandert en de uitgaven aan zorg en de personeelstekorten in de zorg lopen snel op. Daarnaast zijn er ontwikkelingen specifiek binnen de neurologie. Het vak is de afgelopen jaren veranderd, met een groter aandeel acute neurologie. De diagnostische en therapeutische mogelijkheden zijn toegenomen. Ook zien we een stijgende werkdruk en staan vacatures langer open.

Om de neurologische zorg in de toekomst toegankelijk en van goede kwaliteit te houden zijn vitale zorgprofessionals, die met bevlogenheid en werkplezier bijdragen aan een gezond zorgsysteem, van cruciaal belang. Hiervoor zijn veranderingen nodig in de manier waarop we de neurologische zorg organiseren.

In deze visie schetsen wij de noodzakelijke stappen om de neurologische zorg in Nederland toekomstbestendig te maken. Wij doen dat vanuit de overtuiging dat dit mogelijk is mits we bereid zijn om samen te werken, te vernieuwen en scherpe keuzes te maken in het belang van de patiënt, de neuroloog én de maatschappij.

Deze visie is bedoeld als richtinggevend kader voor iedereen die betrokken is bij neurologische zorg in Nederland. De NVN neemt het voortouw bij het opstellen van deze visie, maar het realiseren van toekomstbestendige zorg vraagt om gezamenlijke inzet van neurologen (in opleiding), andere zorgprofessionals, opleidingen, zorginstellingen, zorgverzekeraars en beleidsmakers.

De visie van de NVN sluit aan bij de visie van de Federatie Medisch Specialisten zoals verwoord in "[Medisch Specialist 2035](#)", met inachtneming van de eigen neurologische context.

2. Situatie

2.1 Vakinhoudelijke ontwikkelingen

In de afgelopen decennia is het vakgebied van de neuroloog ingrijpend veranderd door ontwikkelingen op diagnostisch en therapeutisch gebied. Zo zijn er veel meer behandelmogelijkheden gekomen voor acute neurologische aandoeningen, zoals een herseninfarct. Het aandeel acute zorg binnen het vakgebied is daardoor sterk gegroeid, terwijl het klinische aandeel niet is gedaald. Tegelijkertijd zijn ook de diagnose- en behandelopties voor chronische aandoeningen, zoals de ziekte van Parkinson, hoofdpijn en multiple sclerose, flink toegenomen. Zowel in de acute als de chronische setting hebben neurologen mensen met neurologische aandoeningen nu meer te bieden. Het einde aan deze groei in diagnostische en therapeutische mogelijkheden is voorlopig nog niet in zicht. Daarnaast zijn er ziektebeelden bijgekomen, zoals de auto-immuun encefalitis en de neurologische bijwerkingen van immuuntherapie bij kanker. Tenslotte zal de klimaatverandering naar verwachting leiden tot een verandering in het spectrum van neurologische (infectie)ziekten in Nederland.

2.2 Verandering in zorgvraag

Naast vakinhoudelijke ontwikkelingen hebben veranderingen in de zorgvraag en het zorglandschap een belangrijke invloed op de uitoefening van het beroep van neuroloog. Door de dubbele vergrijzing neemt het aantal mensen met leeftijd-gerelateerde en chronische neurologische aandoeningen verder toe. Bij steeds meer neurologische patiënten

is sprake van multimorbiditeit. Door toegenomen behandel mogelijkheden in de medische zorg overleven mensen langer, maar ook vaker met complicaties van de behandeling. De zorgvraag wordt daarmee steeds complexer in een samenleving die bovendien een hoge mate van diversiteit kent. Deze ontwikkelingen vragen om een nieuwe balans tussen een generalistische diagnostische blik en gerichte specialistische expertise (diagnostisch breed en therapeutisch smal), intensieve multidisciplinaire samenwerking en een benadering met aandacht voor diversiteit. Tot slot is ook de positie van de patiënt veranderd. Patiënten zijn beter geïnformeerd, mondiger en nemen een actievere rol in het zorgproces. Zij verwachten meer transparantie, inspraak en maatwerk in de behandeling.

2.3 Werklast neurologen

De omvang en complexiteit van de zorgvraag neemt steeds verder toe. Het aandeel van de acute zorg in de neurologie is sterk gegroeid en zorgt voor een steeds grotere dienstbelasting. Daardoor komt de klinische zorg onder druk (terwijl de nadruk op productie-eisen juist daar ligt) en groeien wachtlijsten. In combinatie met de groeiende relatieve schaarste aan neurologen en andere zorgprofessionals leidt dit alles tot een grote uitdaging bij het toegankelijk houden van passende neurologische zorg. Er zijn daarbij grote verschillen in de ontwikkeling van de zorgvraag en de beschikbaarheid van zorgpersoneel tussen regio's, en binnen regio's ook tussen de verschillende zorginstellingen. Met name buiten de Randstad wordt de werklast vaak als onacceptabel ervaren en leidt tot uitval. Bovendien verspreidt de druk zich daar door uitval in één ziekenhuis ook snel naar de omgeving.

Een andere factor die de werklast vergroot is de toenemende administratielast. De groeiende hoeveelheid registraties, verantwoordingen en digitale dossiervoering zorgen ervoor dat kostbare tijd weglekt naar taken die weinig directe waarde toevoegen aan de patiëntenzorg. Deze administratieve druk heeft invloed op het werkplezier en de vitaliteit van neurologen, belemmert de focus op directe patiëntenzorg en beperkt de ruimte voor innovatie.

Steeds meer (en zeker de jonge) artsen herkennen zich niet in de traditionele verwachtingen binnen de medische wereld, waarin werk centraal staat en het privéleven vaak ondergeschikt is. De aankomende generatie artsen hecht grote waarde aan een evenwichtige privé-werkbalans, persoonlijke ontwikkeling en een open, ondersteunende werkomgeving. De huidige werkcultuur biedt daarin nog onvoldoende perspectief aan komende generaties.

Door de vele veranderingen in het vakgebied en de samenleving is het beroep van de neuroloog dynamischer en uitdagender dan ooit. Continue aandacht voor het behoud van bevoegdheid van neurologen is daarom van groot belang. Maatschappelijke ontwikkelingen vragen ook om een andere privé-werk balans. Hierin is het belangrijk dat professionele ambities samengaan met persoonlijke vitaliteit. Het erkennen en faciliteren van deze veranderingen is cruciaal om de neurologie aantrekkelijk te houden voor nieuwe generaties en om samen te kunnen bouwen aan een toekomstbestendige en vitale beroepsgroep.

3. Visie op toekomstbestendige neurologische zorg

3.1 Wat verstaan we onder 'toekomstbestendige' neurologische zorg?

Toekomstbestendige neurologische zorg is kwalitatief goede zorg die in een continu veranderende samenleving toegankelijk is en blijft voor patiënten met (verdenking op) een neurologische aandoening. Deze zorg is wendbaar en innovatief en speelt proactief in op maatschappelijke ontwikkelingen zoals op dit moment vergrijzing, een stijgende zorgvraag, personeelsschaarste en technologische vooruitgang.

Toekomstbestendige neurologische zorg stelt de mens centraal (de patiënt en de neuroloog), is gericht op kwaliteit van leven en wordt geleverd in nauwe samenwerking tussen de eerste, tweede en derde lijn, waarbij gebruik wordt gemaakt van digitale middelen, preventieve strategieën en netwerkzorg.

Naast een vooruitblik op de noodzakelijke ontwikkelingen voor de langere termijn is het voor toekomstbestendige zorg van belang dat op de korte termijn gewerkt wordt aan het behoud van de kracht van het beroep en de aanpak van de huidige bedreigingen.

3.2 Ambitie 2035: de stip op de horizon

Toekomstbestendige neurologische zorg is mensgericht, innovatief en in samenwerking georganiseerd, en wordt geleverd door bevlogen neurologen. Dit zijn de drie uitgangspunten van onze visie. Zo zorgen we dat de behoeften en doelen van zowel de patiënt als de neuroloog centraal staan, waarbij het behoud van gezondheid en eigen regie leidend zijn.

- **Mensgericht:**

De zorg wordt samen met de patiënt vormgegeven, waarbij diens voorkeuren, doelen en sociale context leidend zijn. Dit doen we op een proactieve manier. Neurologen dragen actief bij aan realistische verwachtingsvorming, door middel van duidelijke communicatie, gezamenlijke besluitvorming en heldere uitleg over wat medisch zinvol en haalbaar is, maar ook de grenzen daarin.

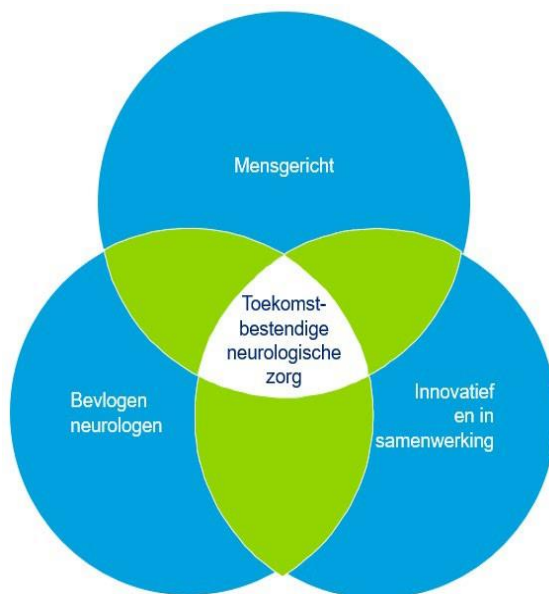
Er wordt rekening gehouden met wat bijdraagt aan een betere kwaliteit van leven. Zo is er aandacht voor het bespreken van behandelbeperkingen en wensen rondom het levenseinde (advance care planning). We erkennen dat mensen verschillen in achtergrond, cultuur, overtuigingen en toegang tot zorg. Daarom is er expliciete aandacht voor diversiteit in de patiëntbenadering, zodat neurologische zorg voor iedereen zo goed mogelijk passend en toegankelijk is.

- **Innovatief en in samenwerking:**

De neurologische zorg vindt plaats binnen regionale netwerken waarin samenwerking tussen ziekenhuizen en respectievelijk met huisartsen, SEH-artsen, verpleegkundig specialisten, physician assistants en andere disciplines vanzelfsprekend is. We maken duidelijke keuzes in wat we (niet meer) doen en hoe we werken. Medisch specialisten vervullen daarbij ook een maatschappelijke rol. Zij zorgen ervoor dat de zorg zo goed mogelijk toegankelijk blijft voor wie het nodig heeft. Door slimme zorglogistiek, samenwerking en digitale innovaties blijft de zorg toegankelijk, betaalbaar en van hoge kwaliteit. Daarbij maken neurologen effectief gebruik van AI-ondersteunde diagnostiek, telemonitoring, beslisondersteuning en gepersonaliseerde data om patiënten snel en nauwkeurig te helpen.

- **Bevlogen neurologen:**

Toekomstbestendige neurologische zorg is sterk afhankelijk van de beschikbaarheid van voldoende zorgprofessionals die met bevlogenheid en werkplezier bijdragen aan een het zorgsysteem. Dit vraagt om het slim inzetten van taakherschikking en het investeren in werkplezier en loopbaanontwikkeling. Er moet meer ruimte komen voor autonomie en flexibiliteit voor medewerkers, zodat zij zelf invloed hebben op roosters, werkvormen, variatie in werkinhoud, persoonlijke grenzen en de balans tussen privé en werk.

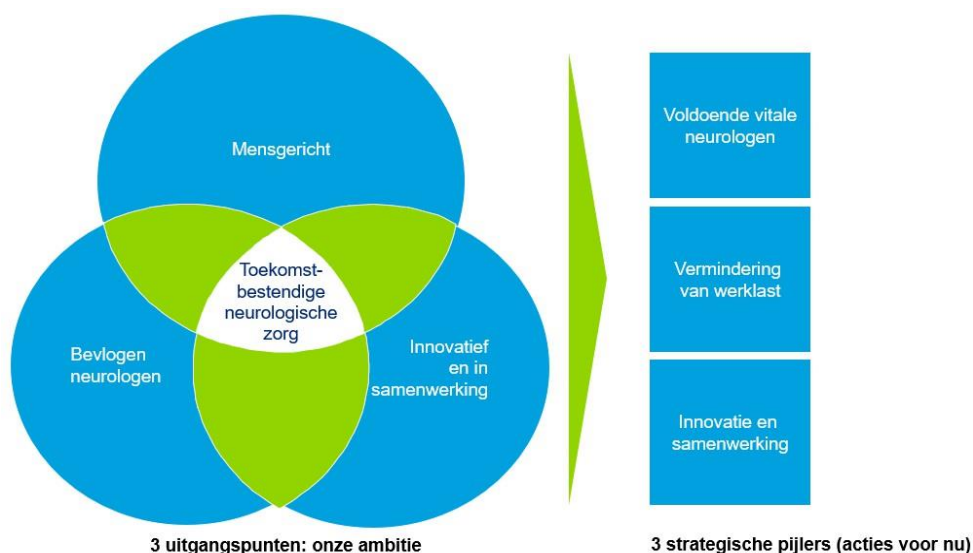

Figuur 1: Uitgangspunten voor toekomstbestendige neurologische zorg

4. Strategische doelen voor toekomstbestendige neurologische zorg

In hoofdstuk 3 beschreven wij de drie uitgangspunten voor toekomstbestendige neurologische zorg in 2035: mensgericht, innovatief en in samenwerking georganiseerd, geleverd door bevlogen neurologen. Deze vormen het fundament waarop wij onze visie bouwen.

Om deze ambitie te realiseren, zijn strategische keuzes nodig. In dit hoofdstuk formuleren wij drie strategische doelen die richting geven aan de noodzakelijke ontwikkelingen in de neurologische zorg. Deze pijlers vragen om gerichte investeringen in mensen, structuur en innovatie. Daarnaast is communicatie een essentiële randvoorwaarde die deze beweging ondersteunt.

Figuur 2: Van uitgangspunten naar strategische doelen

4.1 Voldoende duurzaam inzetbare neurologen

Toekomstbestendige neurologie begint met voldoende vitale en veerkrachtige neurologen, nu en in de toekomst. Het waarborgen van de capaciteit én vitaliteit van onze beroepsgroep is cruciaal voor de continuïteit en kwaliteit van neurologische zorg. Dit vraagt om zorg voor voldoende opleidingsplaatsen, afgestemd op de verwachte zorgvraag, regionale behoeften en toekomstige verwachtingen m.b.t. privé-werkbalans. In de opleiding wordt al aandacht besteed aan de persoonlijke ontwikkeling van de bevoegde neuroloog.

Tegelijkertijd is het belangrijk om te investeren in duurzame inzetbaarheid. Dat doen we door aandacht te besteden aan werkdruk, autonomie en flexibiliteit, waarbij ook generatiebeleid een rol speelt. Daarvoor zorgen we dat de meetinstrumenten die worden gebruikt voor besluitvorming over productie en benodigde capaciteit realistisch zijn en op de juiste wijze worden geïnterpreteerd en gebruikt. Daarnaast stimuleren we loopbaanontwikkeling waarin ruimte is voor andere professionele rollen, zoals netwerkregisseur, opleider, innovator of bestuurder.

4.2 Vermindering van werklast

De druk op de neurologische zorg is hoog. Het verminderen van de werklast is noodzakelijk om onze zorg toegankelijk én uitvoerbaar te houden. Dat begint bij het maken van scherpe keuzes over wat we wel én wat we niet meer doen, gebaseerd op toegevoegde waarde voor de patiënt en maatschappelijke impact. Vervolgens is de uniforme toepassing daarvan cruciaal. Daartoe maken we om te beginnen de door onszelf voorgeschreven richtlijnen praktisch haalbaar, zetten doelmatigheid centraal en leggen onszelf minder verplichtingen op.

Minder administratiedruk en meer professionele ruimte zijn randvoorwaarden voor meer werkplezier en betere patiëntenzorg. Zorgprofessionals moeten kunnen doen wat nodig is, zonder belemmering door overmatige regelgeving en met goede ondersteuning door systemen. Ook proberen we de lasten zo evenwichtig mogelijk over alle neurologen te verdelen.

4.3 Innovatie en samenwerking

Om beschikbare zorgcapaciteit zo effectief mogelijk in te zetten, zijn samenwerking en innovatie onmisbaar. Door gezamenlijk op te trekken en slim te vernieuwen blijft neurologische zorg beschikbaar voor iedereen die het nodig heeft. We stimuleren interprofessionele samenwerking binnen regionale netwerken, waarin neurologen samenwerken met onder meer huisartsen, SEH-artsen, verpleegkundig specialisten en physician assistants. Vakgroepen neurologie maken onderling regionaal afspraken over waar welke zorg het beste kan worden aangeboden. Taakherschikking en slimme zorglogistiek maken het mogelijk om patiënten snel de juiste zorg op de juiste plek te bieden. Bij taakherschikking hoort onlosmakelijk opleiding en bijscholing van de beroepsgroepen aan wie taken worden overgedragen.

Digitale innovaties, zoals AI-ondersteunde diagnostiek, telemonitoring, beslisondersteuning en gepersonaliseerde data, helpen om zorg persoonlijker en effectiever te maken. Ook advance care planning – gezamenlijke besluitvorming rond het levenseinde – is een belangrijk onderdeel van goede samenwerking en passende zorg.

Wetenschappelijke innovatie is een onmisbare motor achter vooruitgang. Onderzoek naar nieuwe behandelmethoden, organisatievormen en technologieën helpt om zorg doelmatiger, duurzamer en beter onderbouwd te maken. Vroege implementatie en toetsing in de praktijk zijn essentieel om daadwerkelijk impact te realiseren.

4.4 Communicatie als randvoorwaarde

Een succesvolle transitie vraagt om het krachtig inzetten van communicatie. Positieve beeldvorming beïnvloedt de aantrekkelijkheid van het vak, het draagvlak voor veranderingen en de samenwerking met partners. Effectieve communicatie is geen afzonderlijke strategische pijler, maar vormt een onmisbare randvoorwaarde binnen alle onderdelen van onze strategie. Gerichte communicatie richting patiënten, (toekomstige) neurologen en stakeholders ondersteunt het realiseren van onze gezamenlijke ambitie. Inspirerende voorbeelden van binnen en buiten de beroepsgroep versterken het draagvlak voor verandering, bevorderen samenwerking en vergroten de aantrekkelijkheid van het vak.

Het is belangrijk duidelijk te communiceren over de veranderingen van de neurologie van een vooral klinisch naar ook belangrijk acuut vak, met de praktische gevolgen daarvan voor de beroepsuitoefening. Dit zorgt voor beter begrip over en draagvlak voor de noodzaak van (ook ingrijpende) keuzes.

5. Slotwoord: Samen bouwen aan de toekomst van neurologische zorg

De toekomstbestendigheid van de neurologische zorg vraagt om een gezamenlijke, vastberaden inzet van alle betrokken partijen. Alleen door samenwerking, innovatie en het maken van heldere keuzes kunnen we de uitdagingen van morgen en overmorgen het hoofd bieden. De NVN zet zich in als verbinder, aanjager en bewaker van deze transitie, maar het succes hangt af van de bereidheid van neurologen (in opleiding), andere zorgprofessionals, opleidingen, zorginstellingen, zorgverzekeraars en beleidsmakers om deze visie te omarmen en zich samen voluit in te zetten voor realisatie ervan.

Laten we deze uitdaging met ambitie en vertrouwen aangaan, zodat de neurologie ook in 2035 en daarna een boeiend en relevant vakgebied blijft, waarin neurologische zorg geboden wordt die écht het verschil maakt.